MALAKALI PEDAGOG KADRLARNI TAYYORLASHDA 5E MODELIDAN FOYDALANISHNING MUAMMO VA YECHIMLARI

Nazarova Navbahor Zokir qizi
Guliston davlat pedagogika instituti
Boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishi 4-kurs bakalavri

Annotatsiya. Mazkur tezisda pedagog kadrlarni tayyorlash jarayonida 5E modelidan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilingan. Modelning zamonaviy ta’lim tizimidagi o‘rni, talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirishdagi ahamiyati hamda ta’lim samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, 5E modelini qo‘llashda uchraydigan muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari bayon etilgan.

Kalit so‘zlar. 5E modeli, pedagogik texnologiya, innovatsion ta’lim, interfaol metod, pedagogik kompetensiya, ta’lim sifati, zamonaviy yondashuv.

Annotation: This thesis analyzes the theoretical and practical aspects of using the 5E model in the process of training pedagogical staff. The role of the model in the modern education system, its importance in developing students’ independent thinking, and its potential for improving educational effectiveness are highlighted. In addition, the problems encountered in applying the 5E model and ways to overcome them are described.

Keywords: 5E model, pedagogical technology, innovative education, interactive method, pedagogical competence, quality of education, modern approach.

Аннотация: В данном тезисе проанализированы теоретические и практические аспекты использования модели 5E в процессе подготовки педагогических кадров. Освещены роль модели в современной системе образования, её значение в развитии самостоятельного мышления студентов, а также возможности повышения эффективности обучения. Кроме того, рассмотрены проблемы, возникающие при применении модели 5E, и пути их решения.

Ключевые слова: модель 5E, педагогическая технология, инновационное образование, интерактивный метод, педагогическая компетентность, качество образования, современный подход.

Bugungi kunda ta’lim tizimini modernizatsiya qilish va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ta’lim jarayoniga joriy etish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, pedagog kadrlarni tayyorlash jarayonida innovatsion metodlardan foydalanish ta’lim sifatini oshirishda muhim omil bo‘lib xizmat qiladi. 5E modeli talabalarning faolligini oshirish, ijodiy va tanqidiy fikrlashini rivojlantirish hamda amaliy ko‘nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.

Tadqiqot metodologiyasi va natijalar. Ushbu tadqiqotda qiyosiy-tahliliy, kuzatish va pedagogik tahlil metodlaridan foydalanildi. 5E modeli asosida tashkil etilgan dars mashg‘ulotlari talabalar bilimini mustahkamlash, mavzuni chuqurroq anglash va mustaqil izlanish olib borish ko‘nikmalarini rivojlantirishga xizmat qilishi aniqlandi.

Jalb etish (Engage): Talabalarda mavzuga qiziqish uyg‘otish, motivatsiyani kuchaytirish va darsga faol jalb qilish.

O‘rganish (Explore): Talabalarni mustaqil izlanish, tajriba va amaliy mashg‘ulotlarga yo‘naltirish.

Tushuntirish (Explain): Nazariy bilimlarni ilmiy asosda sharhlash va muhokama qilish.

Kengaytirish (Elaborate): Olingan bilimlarni yangi vaziyatlarda qo‘llash va amaliyotga tatbiq etish.

Baholash (Evaluate): Talabalarning bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarini baholash.

5E modelining afzalliklari. 5E modeli talabalarni ta’lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi. Mazkur model orqali talabalar mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va amaliy yechim topish ko‘nikmalariga ega bo‘ladi. Shu bilan birga, dars mashg‘ulotlarining samaradorligi ortadi va o‘qituvchi hamda talaba o‘rtasidagi hamkorlik mustahkamlanadi.

Muammo va yechimlar. 5E modelini ta’lim tizimiga joriy etishda ayrim muammolar mavjud. Jumladan, ayrim pedagoglarning innovatsion texnologiyalar bo‘yicha bilimlari yetarli emasligi, texnik vositalarning kamligi va elektron resurslardan foydalanishdagi qiyinchiliklar shular jumlasidandir. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun malaka oshirish kurslarini ko‘paytirish, zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishni rivojlantirish va pedagoglarni metodik jihatdan qo‘llab-quvvatlash zarur.

Xulosa qilib aytganda, 5E modeli pedagog kadrlarni tayyorlashda samarali pedagogik yondashuvlardan biri hisoblanadi. Mazkur model orqali talabalarning mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi va amaliy ko‘nikmalari rivojlanadi. Natijada ta’lim sifati oshib, zamonaviy kompetensiyalarga ega bo‘lgan pedagoglarni tayyorlash imkoniyati kengayadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Tolipov O‘. Pedagogik texnologiyalar asoslari. – Toshkent: O‘qituvchi, 2020.

2. Ishmuhamedov R. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2019.

3. Azizxo‘jayeva N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent, 2018.

4. Yo‘ldoshev J. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2021.
5. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni.
6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – Toshkent, 2022.
7. Muslimov N. Kasbiy ta’lim pedagogikasi. – Toshkent, 2017.